

Domov>Denarni zahtevki>Zavarovanje premoženja med postopkom uveljavitve terjatve v državah EU**Zavarovanje premoženja med postopkom uveljavitve terjatve v državah EU**

Litva

1 Katere so različne vrste ukrepov?

S členom 145 zakonika o civilnem postopku (*Civilinio proceso kodeksas*) so določene različne vrste začasnih ukrepov. Začasni ukrepi so lahko:

rubež nepremičnine toženca;

vpis prepovedi prenosa lastninske pravice v javni register;

rubež premoženja, denarnih sredstev ali premoženjskih pravic, ki so v lasti toženca ter v posesti bodisi toženca bodisi tretjih oseb;

pridrzanje premoženja v lasti toženca;

imenovanje upravitelja toženčevega premoženja;

prepoved, da toženec sodeluje v nekaterih poslih ali izvaja nekatera dejanja;

prepoved, ki drugim osebam preprečuje prenos premoženja na toženca ali izpolnjevanje drugih obveznosti;

v izjemnih okoliščinah prepoved, da toženec zapusti svoje stalno prebivališče, in/ali prepoved odvzema otroka iz njegovega stalnega prebivališča brez dovoljenja sodišča;

zadržanje unovčenja premoženja, če je bil vložen zahtevek za razveljavitev rubeža takega premoženja;

ustavitev izvršbe izterjave;

dodelitev začasne preživnine ali naložitev začasnih omejitev;

sklep o izvedbi ukrepov, s katerimi se prepreči nastanek ali povečanje škode;

drugi ukrepi, ki so določeni z zakonom ali jih odredi sodišče ter brez katerih bi bilo izvrševanje odločbe sodišča oteženo ali nemogoče.

2 Pod katerimi pogoji se lahko odredijo taki ukrepi?

Sodišče lahko na zahtevo oseb, udeleženih v zadevi, ali drugih zainteresiranih oseb odredi začasne ukrepe, če take osebe verodostojno utemeljijo svoj zahtevek in če bi bilo lahko ob nesprejetju takih ukrepov izvrševanje sodne odločbe oteženo ali nemogoče.

Sodišče lahko začasne ukrepe na lastno pobudo odredi samo, če je to potrebno za zaščito javnega interesa ter če bi bili zaradi nesprejetja takih ukrepov kršeni pravice in legitimni interesi osebe, družbe ali države.

Začasni ukrepi se lahko odredijo ne glede na to, ali je bila tožba vložena ali ne, in ne glede na fazo, v kateri je civilni postopek.

2.1 Postopek

Zahteve za izdajo začasnih ukrepov preuči sodišče prve stopnje; v zadevah, opredeljenih v [zakonu o trgovinski arbitraži](#) (*Komercinio arbitražo įstatymas*), pa okrožno sodišče v Vilni (*Vilniaus apygardos teismas*). Če je zahteva za izdajo začasnih ukrepov navedena v vloženi vlogi, se o vprašanju začasnih ukrepov odloča šele, ko je odločeno o dopustnosti vloge, v kateri se zahtevajo. Sodišče s pisnim postopkom odloči o zahtevi za izdajo začasnih ukrepov čim prej, najpozneje pa v treh delovnih dneh po prejemu zahteve. Če je po mnenju sodišča to potrebno, se toženec obvesti o preučitvi zahteve za izdajo začasnih ukrepov.

Osebe, udeležene v zadevi, imajo pravico vložiti zahteve za izdajo začasnih ukrepov pri pritožbenem sodišču ali kasacijskem sodišču, ki vsebinsko odloča o zadevi.

Sodišče lahko začasne ukrepe odredi na podlagi pisne obrazložene zahteve za izdajo začasnih ukrepov, ki jo zadevna oseba vloži pred vložitvijo tožbe pri sodišču. Vložnik mora v tej zahtevi navesti razloge, zakaj skupaj z navedeno zahtevo ni bila vložena tudi tožba, predložiti dokaze o tveganju za njegove interese in položiti varščino v višini polovice sodne takse, ki se zaračuna za zahtevo za izdajo začasnih ukrepov, tj. 100 LTL. Za zahteve za izdajo začasnih ukrepov v zvezi z zadevami, ki se obravnavajo na nacionalnih ali tujih arbitražnih sodiščih ali tujih sodiščih, se plača varščina v višini 1 000 LTL. Sodišče lahko ta znesek zniža ob upoštevanju težkega finančnega položaja vložnika, če je vložnik v ta namen predložil obrazloženo zahtevo, podprto z dokazi. Sodišče ob odreditvi začasnih ukrepov določi rok za vložitev tožbe, ki ne sme biti daljši od 14 dni. Če je treba tožbo vložiti pri tujem ali arbitražnem sodišču, rok ne sme biti daljši od 30 dni. Če tožba v predpisanem roku ni vložena, se začasni ukrepi odpravijo. Če tožba ni vložena po krivdi zadevne osebe, se varščina ne vrne.

Zahtevo za izdajo začasnih ukrepov je treba vložiti pri tistem sodišču, ki bo v skladu s pravili o pristojnosti obravnavalo tožbo. Zahtevo za izdajo začasnih ukrepov v zvezi z zadevo, ki jo obravnava tuje sodišče ali tuje ali nacionalno arbitražno sodišče, je treba vložiti pri okrožnem sodišču v Vilni.

Sodišče lahko na utemeljeno zahtevo oseb, udeleženih v zadevi, ali drugih zainteresiranih oseb en začasni ukrep nadomesti z drugim. O vsaki taki zahtevi mora obvestiti osebe, udeležene v zadevi, ali druge zainteresirane osebe, te pa imajo pravico do ugovora.

Sodišče lahko odloči, da ne bo odredilo začasnih ukrepov, če toženec plača zahtevani znesek na račun sodišča ali če je bilo za toženca izdano jamstvo.

Poleg tega lahko toženec zastavi svoje premoženje v korist tožnika.

2.2 Glavni pogoji

(Glej oddelek 2.)

3 Cilj in predmet takih ukrepov**3.1 Katere vrste premoženja so lahko predmet takih ukrepov?**

Začasni ukrepi se lahko odredijo v zvezi z nepremičninami, premoženjskimi pravicami, denarnimi sredstvi in premoženjskimi pravicami.

3.2 Kakšni so učinki takih ukrepov?

Začasni ukrepi so ukrepi, brez katerih bi bilo lahko izvrševanje odločbe sodišča oteženo ali nemogoče. V zadevah, ki vključujejo začasno omejitev lastninskih pravic na predmetu v skupni lasti, se lahko zarubi samo tisti delež lastnine, ki pripada osebi, za katero veljajo začasni ukrepi. Če njen delež v skupni lastnini ni bil opredeljen, se lahko zaseže celotna lastnina, dokler navedeni delež ni opredeljen.

Po rubežu sredstev na računih bank in drugih kreditnih institucij je uporaba teh sredstev dovoljena samo za posle, določene v sklepu sodišča.

Če se zarubijo blago v prostem prometu, surovine, polizdelki ali pripravljeni izdelki, lahko imetnik pravic na tej lastnini sestavo in obliko take lastnine spremeni samo, če se njena skupna vrednost ne bo znižala, razen če ni s sklepom sodišča določeno drugače.

Oseba, katere premoženje je bilo zarubljeno, je odgovorna za kakršno koli kršitev naloženih omejitev od trenutka vročitve sklepa o rubežu premoženja, če vročitev ni mogoča, tudi kadar je sklep o začasnih ukrepih sprejet v odsotnosti navedene osebe, pa od trenutka, ko je sklep vpisan v register zarubljenega premoženja.

3.3 Kakšna je veljavnost takih ukrepov?

Če sodišče zahtevek zavrne, se morebitni predhodni začasni ukrepi ohranijo do pravnomočnosti sodbe sodišča. O odpravi začasnih ukrepov mora biti odločeno s sodbo sodišča.

Če sodišče zahtevku ugotovi, vsi predhodni začasni ukrepi ostanejo veljavni do izvršitve sodne odločbe. Sodni izvršitelj, ki izvrši sodbo, obvesti službo, ki vodi zadevni javni register, o prenehanju veljavnosti začasnih ukrepov v zadevni zadevi.

V primeru rubeža premičnine, ki je ni treba vpisati v register premoženja, ali če na dan sklepa sodišče ne pozna vrednosti in narave toženčevega premoženja, mora oseba, ki zahteva začasne ukrepe, pri sodnem izvršitelju vložiti zahtevo, naj se toženčevo premoženje locira in opiše. Če taka zahteva pri sodnem izvršitelju ni vložena in podrobnosti o zarubljenem premoženju niso pojasnjene, ostanejo začasni ukrepi veljavni 14 dni od datuma sklepa, s katerim so bili odrejeni. Začasni ukrepi se lahko na zahtevo oseb, udeleženih v zadevi, ali drugih zainteresiranih oseb odpravijo s sklepom sodišča, ki vsebinsko odloča o zadevi.

Sodišče na lastno pobudo razveljavi začasne ukrepe, če oseba, ki jih je zahtevala, ne vложи tožbe v roku, ki ga določi sodišče. Zoper sklep v zvezi s tem ni ločene pritožbe. Sodišče lahko začasne ukrepe na lastno pobudo razveljavi tudi, če je to potrebno za zaščito javnega interesa in če bi bili zaradi neodprave takih ukrepov kršeni pravice in legitimni interesi osebe, družbe ali države.

Če začasni ukrepi, ki jih je odredilo sodišče, omejujejo ali kršijo pravice oseb, ki niso udeležene v zadevi, lahko te osebe pri sodišču, ki vsebinsko odloča o zadevi, zahtevajo, naj razveljavi začasne ukrepe, odrejene v zvezi z njimi.

4 Ali se je zoper ukrep mogoče pritožiti?

Sklep o začasnih ukrepih, ki ga sodišče prve stopnje sprejme v skladu z veljavnim postopkom, lahko osebe, udeležene v zadevi, izpodbijajo tako, da vložijo ločeno pritožbo pri višjem sodišču, razen v več primerih, določenih v zakoniku o civilnem postopku. Osebe, ki niso udeležene v zadevi, lahko ločeno pritožbo vložijo samo v zvezi s tistimi sklepi sodišča prve stopnje, s katerimi so bile zavrnjene njihove zahteve za razveljavitev začasnih ukrepov, odrejenih v zvezi z njimi. Vložitev ločene pritožbe ne zadrži postopka.

Kasacijske pritožbe zoper sklepe sodišča o začasnih ukrepih ni mogoče vložiti.

Zadnja posodobitev: 21/10/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.